

Öt nap az iskolában

A pedagógusszakszervezet központi vezetőségének ülése

Az ötnapos munka- és tanítási hét bevezetéséről tárgyalt csütörtöki ülésén a Pedagógusok Szakszervezetének Központi Vezetősége, Az Építők színházában megtartott tanácskozáson a Művelődési Minisztérium és a szakszervezet elnökségének egyeztetett állásfoglalását **Drecin József** miniszterhelyettes terjesztette a testület elé.

Elmondta: az oktatási intézményekben tanulók és dolgozók új munkarendje véglegesen, s minden részletében nem alakult még ki, ám a bevezetés irányelveinek kidolgozásakor már támaszkodhattak bizonyos tapasztalatokra, hiszen az idei tanévtől az ország 300 iskolájában kísérletképpen áttértek a heti ötnapos tanítási ciklusra. Alapvető cél, hogy az intézkedések miatt ne csökkenjen a pedagógiai munka eredményessége, színvonala, s ne növekedjen a diákok megterhelése sem.

A szocialista nevelés feladataiból tehát semmiképp sem engedhet az iskola, ám éppoly fontos követelmény az is, hogy az áttérés ne veszélyeztesse a pedagógusok jelenlegi életszínvonalát.

Többen a már ötnapos munkarendben működő iskolák tapasztalatairól beszámolván a zökkenőmentes végrehajtáshoz igyekeztek hozzájárulni javaslataikkal, s hangot adtak azoknak az aggodalmaknak is, amelyek számos tantestületet ma is

foglalkoztatnak. Így például szóvá tették, hogy — az általános iskolákban kevésbé, a közép- és felsőfokú intézményekben jobban — az „összesűrített” tanrend nagyobb erőfeszítést, munkaintenzitást kíván októbertől, diákoktól egyaránt. A munkaidő jobb kihasználása persze természetes követelmény nemcsak az oktatásban, hanem másutt is, arra azonban vigyázni kell, hogy a fiatalok életkori sajátosságainak megfelelő teherbíróképességet ne lépjk túl, hiszen például a gykori napi hétéoras tanítás, vagy a szak- és középiskolák egy nap nyolc órájába sűrített gyakorlati foglalkozása korántsem ideális megoldás.

Illyés Gyula elismerése

Az 1981. évi Mondello-díjat, az Olaszországban kiadott egyik legrangosabb irodalmi díjat, amellyel külföldieket jutalmaznak, ebben az évben **Illyés Gyulának** ítélték oda. A zsűri véleménye szerint a magyar költő versei híven tükrözik mindazt az erkölcsi értéket, amely egy nagy művész költészetéből és emberi egyéniségéből fakad, és amely igen nagy hatással van az olvasókra.

Illyés verseit **Umberto Albini** kitűnő fordításában ismerhette meg az olasz közönség. Albini csaknem negyedszázada népszerűsíti a magyar költészetet Olaszországban.

A Mondello-díjat szombaton adják át Pálermóban.

Ifjúsági vezetők tanácskozása

A KISZ Szeged városi bizottsága tegnap, csütörtökön délután **Novákné Halász Anna** első titkár vezetésével ülésezett.

Megtárgyalták a KISZ X. kongresszusa és a városi küldöttgyűlés határozatainak megvalósítását szorgalmazó feladattervezetet. A KISZ-élet, a KISZ-munka minden területével részletesen foglalkozó programterv tartalmazza a városi bizottság, a munkabizottságok és

az apparátus tagjainak feladatait, szól a bizottsági és az alapszervezeti titkárok megnövekedett tennivalóiról is.

Javaslatot fogadtak el a testület munkáját segítő gazdaságpolitikai, agitációs-propagandista, érdekvédelmi-szociálpolitikai és politikai képzési munkabizottságok összetételéről, programjáról. Megvitatták az Ifjú Gárda városi parancsnokságának munkatervét is.

Emlékezés Katona Ferencre

A szegedi munkásmozgalom kiemelkedő alakjára, Katona Ferencre emlékezünk 1911. október 24-én született, küzdelmes életű munkáscsaládban. Nyolcan voltak testvérek, de az országos baj, a „szapora csecsemőhalál” széles rendet vágott közöttük is, csak hárman érték meg a felnőttkort. Ferenc az elemi iskola elvégzése után a szobafestő-mesterséget tanulni költözött. Közben kinyílt előtte a világ, mestereket, munkaadókat, inasokat, felnőtt munkásokat ismert meg, megtapasztalta a szükségét és jogtalanságot. Jól megtanulta szakmája fortélyait is. Kitartó, pontosan dolgozó munkás lett belőle. Ezek az erények jellemezték minden későbbi tevékenységét, egész magatartását.

Az eszmélkedő ifjúmunkás 1929-ben lett utat a munkásmozgalomhoz. Az építőmunkások szakszervezetében, a fiatalok csoportjában talált harcos, nevelő közösségre. Itt érték először azok a meghatározó élmények, amelyek aztán megszabták egész életútját. Nem csupán a történetileg deformálódott társadalom szerkezetét, a hatalom működését, az elnyomás rendszerének farkastörvényeit látta fokról fokra át, hanem megtapasztalta és átélte a munkások, a dolgozók céltudatos összefogásának erejét is. Sztrájkharok edzették öntudatát és bátorságát.

A harmincas évek közepén ideiglenesen Budapestre költözött, hogy munkát találjon. 1936-ban és 37-ben kemény sztrájküzdelmek részese lett, amelyet a szobafestők a többi építőmunkással együtt folytattak az éhbérek ellen. A MÉMOSZ Aréna utcai központjából irányított munkabeszúntetések idején Katona Ferenc nem csupán a szervezésben vett részt, de tagja volt a sztrájkörtségnek is.

Mikor két év elteltével visszatért Szegedre, a fiatal munkást, edzett, tapasztalt

munkásvezetőként fogadták. 1938-ban beválasztották az építőmunkások helyi csoportjának vezetőségébe. Itt tevékenykedik éveken át a rendkívül szűk legalitást kiegészítve a bátrán és körültekintően alkalmazott illegális formákkal.

Támogatja a Vörös Segély munkáját, titkos agitációt folytat, 1940-tól megszervezi a moszkvai és a londoni rádió magyar nyelvű adásainak csoportos hallgatását, a hallottak megbeszélését és a híryanag terjesztését.

Csak az idősebb nemzedék tudja, hogy milyen jelentősége volt ennek a háborús években, amikor a félrevezetés és a ködösítés tetőfokára hágott. Amikor, kivált a nagy vereségek időszakában, a fasiszta hírközlő szervek meg a csaták és visszavonulások szünteret is titkolni igyekeztek. Az „ellenség adók” hallgatását pedig nem csupán a rádióközlések elközbzásával, hanem súlyos börtönnel is büntették rémhírterjesztés címén.

Katona Ferenc 1944 tavaszától részt vett az internált munkásvezetők családjainak segélyezésében. 1944 nyarán behívták katonai szolgálatra. Ő azonban, mielőtt mód nyílt rá, még a harcéri bevetés előtt elhagyta csapat-tését.

Mikor a háború forratagából hazakerült, belépett a kommunista pártba és az építők pénztárosa lett. 1949-ben újabb munkahelyre küldték, a Magasépítési Vállalat személyzeti osztályának irányítását vette át, igaz, rövid időre. Ugyanis jól ismerve politikai állhatatosságát, pontos, lelkiismeretes munkáját, 1950-ben a városi pártbizottság munkatársának választották meg. Ez a választás helyesnek bizonyult. Katona Ferenc eszmei szilárdsága higadtsággal és emberiséggel párosult.

1956-ban, az ellenforradalom kitörésekor azonnal fegyvert fogott, öszülő fejjel és gyengülő egészséggel is véd-

te a szocializmus vívmányait, majd részt vett az MSZMP és a munkásörög megszerzésében, a konszolidáció igen összetett feladatainak megvalósításában.

Még megérte, hogy az ügy, amelyre feltette életét, biztos történelmi vágányra került, láthatta, miként bomlanak ki szocialista társadalmunk alkotó erői szűkebb hazájában és az egész országban.

1970 áprilisában hunyt el Szegeden. Emlékezetét méltán őrizzük, példáját idézzük és tanulunk belőle.

*
Kékely Lajos

Az MSZMP Szeged városi bizottsága és Szeged megyei város tanácsa születésének 70. évfordulója alkalmából október 23-án, szerdán 11 órakor a Belvárosi temetőben koszorúzást rendez Katona Ferencnek, a helyi munkásmozgalom harcosának, a Szocialista Hazáért Erdemrend kitüntetettjének sírjánál.

Új munkacsoport a népfrotnál

Beszéd- és magatartás-kultúrával foglalkozó munkacsoportot alakított a Hazafias Népfront Országos Titkárságának Olvasó népszerű mozgalmi munkabizottsága. A csütörtöki alakuló ülésen hangsúlyozták: a Hazafias Népfront VII. kongresszusa állásfoglalásának megfelelően szeretnék elősegíteni a magyar nyelv ápolását, helyes használatát, az emberi érintkezés kulturált formáinak megismertetését. Az új munkacsoport tagjai: nyelvészek, írók, pedagógusok, újságírók tevékenyen hozzájárulnak ahhoz, hogy társadalmunk mindegyik rétege és nemzedéke gyára-

Tiszta lappal

Régóta tart a csöndes vita: aki nagyon jól érti a szakmáját, abból legyen az irányító, vagy asztal mellett a kisebb képességű is jó. Első szóra kimondhatjuk, a győzelem képességére komoly dolgot rábizni nem szabad, nála okosabb emberek irányítását pedig legfőképpen nem. Ha viszont azt mondjuk, a lehető legtehetségesebb emberekkel töltsünk meg minden irányítószéket, azonnal jön a természetes kontra: és akkor ki dolgozik? A legokosabb ötlet is árokba gurul, ha balkezesen akarjuk megvalósítani. Elragódhatnánk ezen az ellentmondáson akár reggelig is, ilyen egyszerűen nem jutnánk előbbre. Azt kellene mondanunk, mindenhol okos ember legyen, ahol okosra van szükség.

A másik gondolat: ha valaki bebizonyította, hogy igen hasznos munkát tudott végezni eddigi munkahelelyén, és fellelt tartalékai előreláthatóan sok évre szólóknak még, elmenjen egy másik állásba, vagy maradjon a helyén? Mezőgazdaságban dolgozó emberről van szó, vehetjük a hasonlatot nyugodtan a földről: előre megfontolt, tudományosan megvalósított és a gyakorlat által többszörösen alátámasztott vetésgörögara van szükség, hogy ugyanaz a talaj minden évben jól teremjen. Ha mindig ugyanazt vetik bele, a tavalyi már elszívta az idej elől a tápanyagot, és elszaporodnak a belső kártevők körülötte. Első szavazatunk tehát az — és ezt később se akarjuk megferdíteni se — hogy sokszoros haszon származhat belőle, ha egy-egy állásban cserélődnek az emberek akkor is, ha nagyon jól dolgoznak.

Ennyi bevezető után ideje kimondani, miről is van szó. Tavaly ősszel bejelentette Gavallér József szatymazi főkertész, hogy a mostani esztendő legvégén elmegy a szövetkezetből, és ezt a szándékát ma is tartja. Gazdaságilag erős, belső harmóniáját tekintve újra stabil a térsz, azonnal jön a gyanú, valami baj mégiscsak lehet körülötte.

Bántják?
— Senki. Amióta itt vagyok, mindig hagytak saját elképzeléseim szerint dolgozni.
— Talán elfogytak az elképzelések?
— Eredményes nyolc év van mögöttem, kétszer akkora jövedelmet hozt most a kertészet, mint az elején. Nagy számokról van szó, a szövetkezet nyereségének a kétharmadát a kertészet adja.

— Van, aki nem veszi észre? Nem becsülik a munkáját?

— Mondtam az elnöknek is, rosszul csinálja. Aki elmegy, azt nem szabad kiűzteni, én komoly elismerésben részesültem mégis.

— Amikor leváltották a régi elnököt, és jött az új, maga semleges maradt.

— Csináltam a magam dolgát.

— Nem innen fúj a szél? — Annak idestova öt esztendeje már. Ha köze lenne az én elhatározásomhoz, nem vártam volna vele ennyi ideig.

— Megunta a szakmáját? — Ezt nem lehet megenni. Ami szép, az szórakoztat is.

— Melyiket szereti jobban: a zöldségkertészetet, a gyümölcsstermesztést, vagy a szőlőt?

— Az őszibarackot.
— Enni is?

— Aki benne van, eltelik vele. Amikor egy tábla terem, gyönyörű látvány. Anynyi új fajtát hozhattam, amennyihez csak hozzájuthattam. Utólag bevallatom, feketén is hoztam. Legalább harminccal kísérleteztünk most is. Faiskolánk van, aki tőlünk vesz csemetét, biztosan jól jár.

— Nem tudom megfogni. Ha minden stimmel, miért megy el?

— Ha két okot mondok, beéri velem?

— Lássuk!
— Allergiás vagyok az őszibarackra.

— Most mondta, azt szereti legjobban.

— Mégis igaz. Nyár közepétől ősz elejéig kiűtést okoz.

— Kellemetlen nagy pech. Orvosság?

— Egész patikákat kipróbáltam már, nem találtam.

— A másik?
— Elfáradtam.

— Kötetlen a munkaideje, pihenjen.

— Csak hogy nálunk a köztelen munkaidő azt jelenti, annyit dolgozatunk, amennyit birunk. Reggel héttől este kilencig is.

— Nem értem. Miért nem szervezte úgy a munkát, hogy másnak is jusson belőle.

— Másnak is jut ennyi.

— Beleszólt a család is?

— Mondhatnám, hogy megszokta már, de szeretnék többet lenni otthon is.

— Az új fizetés?

— Ha mindent összeszámolunk, körülbelül a fele lesz a mostani jövedelemnek.

— Nagy pénz lehet az, aminek a felével is beéri az ember.

— Nagy munkáért szép fizetés.

— Az új hely?
— Kedvemre való. Főlkészülhetek későbbi erőfeszítésekre is.

— Mire gondol?

— Pár év után újra szövetkezetbe szeretnék menni.

— Újra hajtani?

— Szeretem ezt a munkát.

— Addig?
— Vannak öreg barackosok, részesművelést vállalnék.

— De allergiás rá.

— Akkor is szép a barack.

— Ha elmegy decemberben, gondolom, addig kipi-heni magát.

— Arra törekedtem, tiszta lappal menjek el. Azt szeretném, senki ne mond-hassa, még az utódom se, hogy valamit rosszul csináltam. Akármilyen baj van, arra szokták ráfogni, aki elment.

— Mit törődik vele?
— Becsületre, tisztességre legyen kényes az ember.

Horváth Dezső

Fénykép

Istenuccse, jól akarunk. Mindössze egy fényképet a lapba. Oda hátra, a tárca mellé. Úgy képzeltük, kinézünk valami hatékony, termelékeny új gépet: markáns arcú munkás áll majd mellette, arcáról messze virít az öntudat: erőnk és energiánkát a gazdasági egyensúly helyreállításáért! Meg voltunk győződve, a deszki Taurus gyárban hemzsegnek az ilyen fotótémák.

A portásnő is jót akart. Telefonált hát a gyárvezetőnek, hogy minő szándékkal jöttünk. A gyárvezető nem volt a helyén. Főlkészillat a szemünk. Ilyen az igazi főnök! Nem ücsörög az irodájában, hanem együtt él a gyárral, állandóan a természetben tartja a szemét.

A gyárvezetőt a sokadik mellékállomáson találtuk meg. Közölte, fényképezni nem lehet. Csak, ha engedélyt kérünk Budapestről, a Taurus igazgatójától. Hallván a főnöki parancsot, a portásnő ridegen kitessékelte a kuckóiából.

Odakinn zuhogott az eső. A gyárudvarrót egy öregember éppen egy tömött zsákot tölt ki biciklin. Tőle nem kérdezett senki semmit. Nyilván ő nem fényképezni jött.

Fényképezés helyett aztán eltűntünk odakinn az esőben. Vajon mi célja a Taurusnak ezzel a belső rendelkezéssel? A portásnővel nem akartunk vitázni. Főlkész sem tételeztük ró-

la, hogy ismeri az MSZMP KB Politikai Bizottságának egyik 1965-ből származó, de ma is érvényes határozatát, amely kötelezővé teszi a közvélemény informálását a vállalatok, intézmények számára. Azon gondolkoztunk inkább, vajon mit rejtegetnek a nyilvánosság elől a deszki gyárban.

Lehet, hogy holmi stratégiai cikkek készülnek a kerítésen belül, s nem lenne jó, ha a nyilvánosság tudomást szerezne róluk? Még az is lehet, hogy élszakánként ipari kémek ólálkodnak a deszki kucorikatáblák szélében, s fényképezőgéppel a nyakukban sóváran leselkednek a titkokat rejtő hodályok felé.

De hát mi, egy pártlap munkatársai, igazán a legjobb szándékkal közeledtünk a szocialista ipar deszki fellegvárához. Mi indokolja hát a gyanakvást? Hogyan gondolják a Taurus budapesti főnökei? A deszki gyárvezető gyarat vezetni alkalmas, nyilatkozni nem alkalmas? Vajon melyik a fontosabb a két dolog közül? Ha megnyilatkozni is képes lenne, miért kell hozzá engedély? Vajon mi alapján adnák?

Nem a deszki Taurus gyár az ezretlen, ahol különböző engedélyekhez kötik, hogy valaki elmondassa véleményét a vállalat dolgainról. S a magamódján ez is fénykép.

Tanács István